

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca I. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 0,40 (—,80 kor.) | Félévre — — — — — 2,40 (4,80 kor.)
Negyedévre — — — — — 1,20 (2,40 „) | Egyes szám — — — — — 0,10 (—,20 „)
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Rólunk, nélkülünk.

A vasuti üzem rengeteg számu mindenféle szakmájának tulnyomó nagy része olyan, amelyet veszélyesnek lehet nevezni. A forgalomnál alkalmazott egyének élete ugyszólván állandó veszedelemben forog: összeütközés, kisiklás, elütetés mindennapos dolog és minden nap megköveteli a maga áldozatait. A forgalomnál alkalmazott személyzetnek egy éppenséggel nem csekély percentje vagy az életével adozik hivatásának, vagy sántán, bénán, csonkán, földön kuszva fejezi be pályafutását.

A műhelymunkák száz mindenféle ágazata is ezer veszedelemmel van egybekötve. Ha megnézi az ember száz műhelymunkásnak a testét, a felinél okvetlenül többjén bizonyosan talál valami folytonossági hiányt. Kinek az ujjja, kinek a tenyere, arca, lába, szeme sérült meg valamiképpen. A szerencsétlenségben szerencséje volt, hogy ha csak kisebb fajta sérülést szenvedett. A pillanat szeszélyétől függött, hogy örökös nyomorékká nem vált, hanem megmenekült egy-egy vágás, zuzódás árán.

Igen, igen nagy tömeg munkásnak azonban nincs meg az a „szerencséje“. Egynek három ujjja, másiknak a jobb karja, harmadiknak a szeme, negyediknek a lába marad az életküzdő csatahelyén, maga nyomorékká válik, aki munkájával többé nem képes megkeresni kenyerét.

Tudjuk, hogy egész általánosságban az ipari balesetek áldozataira vonatkozólag törvény van készülöben, amely meghatározza a megsérült munkás kártérítésének módját és összegét.

A törvényjavaslatot nemrég tárgyalta egy meghívott férfiakból álló ankét a kereskedelemügyi minisztériumban. Volt a meghívottak között mindenféle fajtájú ember, de legeslegnagyobb részt mégis olyanok vettek benne részt, akiknek ugynevezett ibolyaszínű dunsztjuk se volt az egész kérdésről. A szocialista munkások kiküldöttjei rendkívüli nagy szakértelemmel szóltak a dologhoz és ugyszólván minden szavát a javaslatnak megrostálták. A munkaadók különféle testületeinek egy-egy képviselője is szakértelemmel vett részt a vitában: a legtöbb azonban hallgatott, mint a sült hal vagy dicsérte a minisztert meg a nagytudásu Szerényit, ahogy csak a száján kifért.

A vasutak munkásai közül azonban nem vett részt a tanácskozáson senki. Ezeket nem hívták, ezeknek a véleményére nem voltak kíváncsiak. Mintegy százezernyi munkást nem képviselt abban a tanácsban egy lélek se, ennyi embernek a sorsa felett megkérdettségük és meghallgattatásuk nélkül akarnak határozni. Határozni pedig nem valami két krajcáros ügyben, vagy ideig-óráig tartó, fontossággal bíró dologban, hanem olyan kérdésben, amely valamennyi százezernek a sorsát van hivatva megpecsételni.

Kiss Adolf, az általános munkásbetegségélyző-pénztár kiküldöttje, szervezetünk fölkerésére és megbízásából szóvátette a vasutasok speciális érdekeit, mire az államtitkár kijelentette, hogy ebből a szempontból még megfontolás alá veszi a javaslatot és a speciális érdekeknek igyekezni fog kielégítést találni. De azóta hetek teltek már el, a törvényjavaslatot pedig már októberben be akarja terjeszteni a miniszter a képviselőháznak, ám a vasuti munkások részéről senkit se kérdeztek még meg, hogy micsoda aggályaik, micsoda javaslataik volnának a törvénytervezettel szemben.

Könnyen megeshetik tehát, hogy olyan intézmény, amely minden országban áldásos a munkásságra és amelyet mindenütt örömmel üdvözölnek az ipari munkások: a magyarországi vasuti munkások részére megint csak keserűségnek és panasznak lesz forrása. Mert a javaslat abban az alakjában, amelyben az ankét előtt feküdt, határozottan jogfosztást jelent a vasuti munkásokra. A vasuti munkásokat részint az 1874. évi XVIII. t.-cikk, részint az állandó bírói gyakorlat eddigelé bővebben kárpótolta, mint azt a törvényjavaslat tervezi.

El sem tudom gondolni, hogyan képzeli azt a miniszter vagy az államtitkár, hogy valakit törvényhozásilag meg lehessen fosztani olyan jogoktól, amelyeknek már birtokában volt. Meglehet, hogy a felmerült kérdések nagytömegében, amelyek e javaslat megalkotásánál tekintetbe veendőek voltak, a vasutasok speciális helyzete elkerülte a törvényalkotó figyelmét. De most már figyelemztetve van a mulasztásra, sőt ígéret is adatott a pótlásra. És mégis e reparáció nélkül fog a javaslat a törvényhozás elé kerülni? Mégis a vasuti munkások meghallgatása nélkül akarnak a sorsuk felett határozni?

Ha igen, nem habozunk kijelenteni, hogy az közönséges erőszakoskodás, amelynek mindenféle következménye lehet, csak éppen jó nem.
Dr. Kadosa Marcel.

Ugy értesülünk megbízható forrásból, hogy ebben a tekintetben reparáción esik át a javaslat. Hogy kielégítő lesz-e ez a javítás, azt a közel jövő fogja megmutatni. (A szerk.)

Haladhatunk-e egy uton?

— Válasz Batthyány Tivadar grófnak. —

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének központi választmányára e hét két napján át, 23-án és 24-én tartotta évnegyedes ülését. A Vasuti Munkások Országos Szövetségét is meghívták erre az alkalomra és pedig elég későn ahhoz, hogy a szövetség vezetősége ne küldhessen oda képviselőket, akiket egyik-másik irányban utasításokkal láthatott volna el. Célzatosan történt-e ez, avagy csak mulasztásból, azt nem kutatjuk. Elég az hozzá, hogy a szentkoronások központi választmányának évnegyedes ülésén a mi szövetségünk megbízottai nem jelenhettek meg. A szövetség elnöke és titkára, egy-két vezetőségi tag csak mint hallgatóság jelent meg a szentkoronások gyülekezetében.

Az ülés elnöke, Batthyány Tivadar gróf ur, a mi embereinknek érdeklődését az elnöki székből udvarias onuciációk kíséretében tudomásul vette és arra kérte őket, hogy a pragmatikára és fizetésrendezésére vonatkozó javaslatokat hallgassák meg.

Hát meghallgattuk. Ennek meghallgatása után tisztelettel kérjük a vasutasok grófjától, a szentkoronások összes nagyobb és kisebb méltóságú uraitól, mi eimen, hogyan gondolják azt, hogy ennek a szövetségnek a kebelében helyet foglalhassanak olyan munkások, akik a szövetségtől várnak is valamit, akik a szövetségben olyan egyesített erőt akarnak látni, mely nemcsak cifrálni tud, de tenni is akar és mer és a tettek mezejéről nem szalad el az összeütközések első csattanásaira? Hogyan gondolják, hogy a szentkoronások szövetségének tagjai legyenek az olyan munkások, akik a szervezkedéstől nemcsak várnak, de követelnek is, akiknek nem elég az ígéretes mézes madzaga, akik nem elégszenek meg azzal, hogy gróf az elnökük, *akiknek igazán kenyér és jog kell* — mint azt a méltóságos gróf ur is elismerni kegyeskedett.

Akármilyen gyorsan siklott is át a gyűlés az elutasított kérelmek, a füge-mutatással kifizetett emlékiratok felett, melyek a szentkoronások szövetség tehetetlenségének az elpalástolhatatlan bizonyítékai, nem lehetett eltussolni azt, hogy a szövetség működése

itt is, ott is kudarcokan gazdag, eredményekben pedig koldus-szegény.

Az istenért, mit akarnak hát az urak? Hol van az az erő, az az akarat, az az elszántság, amely a cégérnek használt elvek, eszmék megvalósításáért küzdeni és győzni tud?

Az elnöklő gróf ur keservesen panaszkolta, hogy a mi szövetségünk mindig erős kritikát gyakorolt a szentkoronás szövetség működése felett. Nem úgy van. Kritikát gyakorolt, mert kötelessége, hogy minden helyre, ahol a munkásság érdekeiről esik szó, ahol a munkásság nevében beszélnek és tenni akarnak, őrszemeket állítson és féltékenyen őrködjék a munkás kenyere és joga felett. Tehát kritikát gyakorolt, de nem erős kritikát, mert ezt nem is bírta volna a szentkoronás szövetség.

Megnyugvással vesszük tudomásul Batthyány gróf a ma kijelentését, hogy az egész vasutársadalom összességének legnehezebb kérdése a pragmatika és a fizetésrendezés. Ugy van, mi is azt mondjuk. Mi is azt mondjuk, hogy ennél a kérdésnél félre kell tenni minden más érdeket és ha már nem is együtt, de egymás mellett kell haladnunk a cél felé, mert így talán hamarabb odaérünk.

Együttes működésre hívunk fel bennünket. Mehetünk-e? Működhetünk-e együtt? Az együttes működés első feltétele a közös cél. Van-e közös célunk? Van. A *szolgálati pragmatika és a fizetésrendezés*. A mi programunk is azt mondja, hogy mindezek *törvényhozási uton szabályoztassanak*. Tehát működhetünk együtt?

Enilégeznek rá az urak, mikor a vasuti sztrájk kitört, akkor ezt a sztrájkot, amely nem a munkásság sztrájkja volt, csupán a vasuti társadalom egyes osztályainak a kenyérért való kitzdelme, a vasuti munkásság erkölcsileg és anyagilag támogatta. Tehát van rá eset, hogy haladhatunk egy uton. De most lehetséges-e ez?

A felelet abban a pragmatikában, abban a fizetésrendezési javaslatban foglaltatik, melyet az ülésen tapssal honoráltak. Nézzünk csak a szemébe ennek a javaslatnak. Nyomtassuk ide a javaslatnak a munkásokra vonatkozó részét.

Ime:

A „MAGYAR VASUTAS” TÁRCAJA.

Szombat este.

— írta Csátrai Ernő. —

Há festő volnék, a munkások szombat estéjéről festenék egy képet. A kép allegória volna. Madárfészket ábrázolna, melyben a nőtény és a fiókák várják a táplálékot hozó himet. Szemükből az örömteli reménység és bizodalom sugárzik. Körülöttük csendes minden, mintha a természet is, kifáradva a hat napi munkában, pihenni tért volna. Csak fenn a magasban, a fészkek felett kóvályog egy saskeselyű. Szárnyának csatogása le-hallatszik olykor és félelemmel tölti el a fészkekben ülőket. A him is, aki már közeleg a táplálékkal, aggódó szemmel nézi a nagy, sötét madarat és azt gondolja magában: még nem csapott le, de minden percben lecsaphat.

Ez a nagy, sötét madár ábrázolná a bizonytalanságot, mely örökös jelenlétével megöli a munkás testét-lelkét. Véréből, agyából táplálkozik, utját szegi minden ambíciójának. Mert mindig arra kell gondolnia, hogy: ma még itt vagyok, ma még van munkám, de ki tudja, lesz-e holnap. A töke szeszélye saskeselyűként leselkedik rá, minden pillanatban készen arra, hogy lecsapjon, kiteszítsa a nyomorba, a munkanélküliségbe.

Dél van. A gép hosszan, élesen füttyül. A munkások lerakják szerszámaikat és sietnek ki a gyár előtti térségre. Ott várják

Ideiglenes minőségben.

Kézművesek.

1-ső évben	---	---	---	2.40	kor.	napibér.
2-ik	”	---	---	2.60	”	”
3-ik	”	---	---	2.80	”	”

Napszamosok.

2 korona napibér.

Igy szándékoznak honorálni Batthyány gróf urék a munkást, azt az ipari munkást, akinek az *ideiglenessége három évig tart*. Nem gondolják, hogy ez az ideiglenesség egy kicsit hosszú? Nem gondolják, hogy ez a fizetés rettentően nyomoruságos? Nem gondolják, hogy a két koronás napszám megcsufolása annak a munkaerőnek, amelyet önök a legnagyobb lelkiismeretlenséggel kínálnak bérbe a milliomos vállalatnak? Haladhatunk-e egy uton?

Gyerünk tovább. Nézzük, mit ajánlanak a három évi ideiglenesség után a kinevezés révébe vergődött ipari munkásoknak:

Kézművesek.

3-ik évben	600 K	kinevezés,	300 K	lakbér.
3-ik	700	”	300	”
3-ik	800	”	300	”
4-ik	900	”	400	”
4-ik	1000	”	400	”
4-ik	1100	”	400	”
3-ik	1200	”	500	”
3-ik	1300	”	500	”
3-ik	1400	”	500	”
	1500	”	600	”
<i>Előléptet-</i>	1600	”	600	”
<i>hető</i>	1800	”	600	”

Gépmunkások.

4-ik évben	600 K	kinevezés,	200 K	lakbér.
4-ik	700	”	300	”
5-ik	800	”	300	”
5-ik	900	”	300	”
5-ik	1000	”	400	”
4-ik	1100	”	400	”
3-ik	1200	”	400	”

Segédmunkások.

4-ik évben	500 K	kinevezés,	200 K	lakbér.
4-ik	550	”	200	”
5-ik	600	”	200	”
5-ik	650	”	300	”
5-ik	700	”	300	”
4-ik	800	”	300	”
3-ik	900	”	300	”

Ennyi tán elég.

Tehát 36 évi szolgálat után — beleértve a három évi ideiglenességet — jut el a kézműves odáig, hogy 1400 korona fizetést kapjon. Az 1800 koronás fizetési fokozatba csak „előléptethetés” folytán juthat a munkás. Miért van ez? Csak azért, hogy a protekciónak hely adassék, hogy a vasuti hatalmak kezükben tarthassák a csuszás-mászást megjutalmazó kinevezés jogát. Ez a nyomorusággal megspékelt fizetésrendezési javaslatnak olyan gyalázatosága, amelytől elfordul minden önérzetes munkás, amelyet megvetéssel dob félre magától mindenki, aki nem ácsingózik a protektorok előtti gerincgyakorlatokkal kikunyorált fizetési többletre.

A gépmunkás az ideiglenesség beleszámításával 33 évi szolgálat után kap 1200 koronát. A segédmunkás ugyanannyi szolgálat után kap 900 koronát — hála az égi hatalmaknak! — csak a szentkoronás javaslat szerint. Most egy kis összehasonlítás kedvéért igtassuk ide a többiek fizetésrendezési táblázatát:

Tisztviselők	---	---	1800—9000	kor.
Segédtiszt	---	---	1400—3600	”
Altiszt	---	---	1200—2600	”
Szolga	---	---	600—1600	”
Kézműves	---	---	600—1400	”
Gépmunkás	---	---	600—1200	”
Segédmunkás	---	---	500—900	”

Nem kell hozzá kommentár. A számok beszélnek.

Hát engedjen meg a szentkoronás szövetség reform-gyára, de mi a szolgálati éveket igen hosszúaknak, ellenben a vasuti munkások fizetését igen rövidnek találjuk.

Igérnek jutalékot is. Pokolba vele! Ez nem volna egyéb, mint a régi egyezményes rendszer visszaállításával a különbséggel, hogy most ennek maximuma 25%. A nyakunkat tesszük rá, hogy ezt a vasutigazgatóság noszogtatására vették a tervezetbe a javaslatkészítők. A jutalék-rendszer áldásait naponként tapasztaljuk a raktári és fűtőházi munkásoknál. Kell-e ennek a nyomoruságait itt feszegetni? A jutalék nem egyéb, mint nesze semmi fogd meg jól, mint vadászhat a munkás számtani ügyetlenségére, mint olyan üzlet, ahol mindenki nyer, csak a munkás veszít!

A legnagyobb sajnálatraméltóság illeti ezt a javaslatot és azt a két munkást, — a szentkoronás szövetség parádés munkásait — akik ennek a javaslatnak a készítésénél

őket nagy csapatban az ebédhozók; kinek a felesége, kinek meg a gyereke vagy testvére. Tarka, mozgalmas kép; néhány percig mindenki sűrű-forog, aztán egyszerre csak nem látni egy álló alakot se, mind a földön ülnek és esznek.

Sovány ebédek bizony ezek, többnyire csak leves meg főzelék, hus csak nagy ritkán akad. Vacsorára már inkább kerül, mert akkor kényelmesebben, tisztábban ehetik a munkás-ember, de itt jól van akárhogy. Sietni kell, mert az egy órai ebédidő alatt enni, pipázni, meg aludni is akarnak. Ezért aztán kevés szó esik.

Néhány lépésnyire félrehúzódva, Német János, a fiatal előmunkás, beszélget a sógornőjével:

— A kis gyerek mit csinál, Anna?

— Csak kinlódik szegényke, délelőtt is félrebeszél.

— Az orvos volt-e nála?

— Volt, azt mondta, hogy torokgyíkja van, ki is ragasztotta a vörös cédulát az ajtóra. Orvosságot is rendelt, amivel a torokát kell bekenni.

— Hát csak vigyázzatok rá, majd csak jobban lesz.

Ebben a pillanatban megy arra az igazgató. Barátságosan szólítja meg Németet:

— No, hogy vannak?

— Nem jól nagyságos uram, beteg a kis fam. Torokgyíkja van.

— Tyűh, az baj. Volt-e nála orvos?

— Jppen most mondja a sógornőm, hogy ott volt, de nem valami jóval biztatott.

— Ah, hát ez nem a felesége?

— Nem kérem, a feleségem otthon ápolja a gyereket.

— Eh, nem érnek azok az egyleti orvosok fabatkát sem, majd én elviszem délután az én orvosomat, az biztosan meg fogja gyógyítani.

— Nagyon köszönöm igazgató ur, nem is tudom, hogyan...

Német még egyre hálálkodik, de az igazgató kegyesen bölintott és tovább ment. Ujból éles füttyülés hallatszik, a munkások felugrálnak és sietnek vissza a műhelybe.

Német János egész délután arra gondolt, hogy milyen jószívű ember az igazgató, mennyire törődik a munkásai bajával. Kettős szorgalommal végezte dolgát, úgy érezte, mintha mindenki csak azt figyelne, eléggé meghálálja-e ő az igazgató szivességét. Az igazgató csakugyan elvitte orvosát a kis beteghez. Az orvos megvizsgálta a kis fiút, morgot valamit latinul, felírt egy másik orvosságot, aztán elment. Németné is elment az orvosságért, az igazgató meg ott maradt Annával.

— Megakarom várni, amíg beadják a kis fiúnak az orvosságot — mondotta.

— Az igazgató ur igazán nagyon szives hozzánk, nem is tudom, mivel érdemeltük azt meg.

Az igazgató egy darabig gyönyörködve nézte a szép leányt, úgy látszott, mintha gondolkodna valamin, aztán halkán szolt:

— Hát ha azt hiszi, hogy még eddig nem érdemelték ki a szivességemet, ezután kiérdemmelhetik.

— Sógornom bizonyára nagyon hálás lesz

közreműködtek. Közámulat kedvéért ideírjuk eme parádésok nevét: Reich Izsák (Istvántelek) és Pollák Simon (Északi főműhely). Ezek a gyászvitézek lehetnek kitűnő szentkoronások, de ha egyszer ilyen javaslatot gyártottak, ha ilyen javaslattal megelégedtek, nem egyebek, mint a munkásság összessége érdekeinek sajnálatraméltó árulói.

Végül tisztelettel kérjük a szentkoronásokat és különösen Batthyány Tivadar gróf urat, mondják meg, haladhatunk-e mi egy uton? Küzdhetünk-e mi ilyen javaslatokért? Nem volnánk-e gyalázatos árulói munkástestvéreinknek, ha az eddig hangoztatott követelésekről lemondván, olyan alamizna-javaslat mellé állanánk, amely még csak részben sem fedti azokat a követeléseket, melyeket mi nem az alázatos könyörgések útján, hanem az öntudatos szervezkedés, a csüggedést és meghátrálást nem ismerő küzdelem útján akarunk elérni, kivívni.

A mi utjaink így nem találkozhatnak, gróf ur! A mi utunk a kenyérnek és a jognak az útja és aki mivelünk találkozni akar, annak erre az utra kell térni, amelyről mi nem fogunk lelépni soha!

SZEMLE.

Egy emberi bűz-bomba.

Sok szó esett már arról, hogy ahova Szemere (Schlesinger) Lipót és érdektársai befészkelődnek, ott a békés együttműködés teljesen lehetetlenné van téve. Számos esetben bebizonyította ezt Szemerének a fogyasztási szövetkezetben elfoglalt igazgatósági tagsági minőségben folytatott ténykedése, ahol valóságos kerékkötője volt beválasztása napjától az üdvös törekvések érvényesülésének. Mi már a múltban tisztában voltunk azzal, hogy ez az ember mindazon örületes tervet, amivel önmagát a vasutársadalom előtt feltűnővé akarja tenni, nem csupán az ő hibbant agyának a szüleményeképp találta fel, hanem hogy érdektársai is vannak és azokkal együttesen főzik azokat az undorító kotyvalékokat, amelyek förmedvények alakjában láttak napvilágot egyes lapok útján. Amivel azt a célt, hogy feltűnővé legyenek, el is érték, amint a legutóbbi események teljesen igazolják, azonban nem úgy, amint ők gondolták, mivel a várt népszerűség helyett az irántuk

és munkájával vissza fogja szolgálni igazgató ur jóindulatát.

— Hehehe, nem akar megérteni kiesikém — nevetett az igazgató — majd megpróbálok, jobban kimagyarázni magam.

— Nem hiszem, hogy félreértettem volna.

— Dehogyan is nem, édesem. Hát azt hiszi maga, hogy a sógora kedvéért jöttem ide?

— Igazán nem tudom, mi másért. Azt hittem, hogy sógorom, aki régi, hü munkás a gyárban...

— Ugyan, törődöm is én a munkásokkal, tőlem akár felfordulhat valamennyi. A munkájukat megfizetem, tovább aztán semmi közöm hozzájuk.

— De hát akkor mit akar itt, igazgató ur?

— Magát akarom galambom, magát, érti. Gazdaggá, boldoggá akarom tenni.

— Köszönöm, nem kérek belőle. Szeretöt keressen magának igazgató ur az uri nők között.

— Nono édesem, beszéljünk csak okosan. Nézze csak, maga szép leány, kár volna itt a munkáslakásban elhervadnia. Kint a nagy világban ezt a szépséget nagyon jól lehet váltani készpénzre.

— Mondtam már, hogy nem akarom.

— De én akarom — kiáltott az igazgató. És, szinte remegve az izgalomtól, felugrott és erőszakkal magához ölelte Annát. Ebben a pillanatban a konyhaajtó nyikorgása halaltszó, Németné visszaérkezett. Az igazgató hirtelen eleresztette a leányt.

— Holnap délután megint elhozom az orvost — szolt és azután sietve elment.

érett általános felháborodás nyilvánul meg a vasutas kollegák között.

E botrányosan rosszindulatú alakok már nem elégedtek meg azzal, hogy a fogyasztási szövetkezet békés fejlődése elé mindig gátat iparkodtak vetni, hanem az utóbbi időben a saját fészükben kezdték fenni érdekszálaikat, miközben — megfélemlítve önnagáról — az érdekszövetség kifutója, Szemere, a más tetteinek elbírálása közben önvallomást tett, beismerte, hogy gyalázatos eljárást követ el az, aki egy oly testület ellen, amelynek ő maga is vezető tagja, káros hatású támadó híreket terjeszt a közvélemény elé. Bebizonyította továbbá azt is, hogy ahol ő és társai vannak, ott a békességnek és az együttesen végzett hasznos munkának helye nincs.

A szent koronás szövetségnek folyó hó 24-én megtartott központi vezetőségi gyűlésén a különben békés lefolyású tárgyalások befejezését egy igen csunya természetű incidens zavarta meg.

Sümegi Inre, a déli kerület elnöke, vádat emelt egy központi vezetőségi tag ellen és elégtételt kért a személyén ejtett azon sérelmekért, amelyek őt és a déli kerületérték az által, hogy egyik központi vezetőségi s ott tiszteletdíjban részesülő tagtársa az általuk alakítandó fogyasztási szövetkezet alakuló gyűléséből kifolyólag, ahol állítólag (de Sümegi ur által meg nem cáfolt) szabálytalanság követtetett el, káros hatású kompromittáló hírlapi cikket tett közzé egy lapban, amely cikk elég alkalmas lehet a közvélemény megtévesztésére.

A panasz megtétele után Sümegi elávozott — az igaz, hogy egy küldönc hívására —, de feltételezhetjük, hogy a küldönc előre lett ő általa megrendelve, csak azért, hogy neki ne kelljen végighallgatni a tagok véleményét, ami nem nagyon hízelt volna neki, t. i. a „Mondjon le!“, „Lépjön ki!“ stb. felkiáltások.

Itt kezdődött a kifutó Szemere szerepe, aki a legaljasabb eljárásnak nevezte a cikkíró eljárását, aki, mint az egyesületnek egyik vezető tagja, oly eszelekményt követett el, ami az ő szövetségi vezetőségi tagságával összeférhetetlen és ami után nem méltó arra, hogy tisztségét tovább viselhesse, noha a szabálytalanság esete, amiről a cikk írva lett, Sümegi által inkább beismertettet, sem hogy megcáfoltatott volna.

De mindezek után mondja meg Szemere-

Német János ámulva hallgatta, mikor Anna este elbeszélte neki az esetet.

— A gazember! Hát ezért volt olyan szives hozzám?! — mormogta magában.

Másnap éppen szombat volt, délelőtt bement az igazgatóhoz.

— Mi újság Német?

— Arra akarom kérni az igazgató urat, hogy többet ne tessék elvinni hozzám az orvost.

— Miért? Már annyira jobban van a kis fia?

— Nem azért kérem, hanem mert az én sógornóm nem akar urak szeretője lenni.

— Micsoda?! — kiabált az igazgató. — Hát maga gorombáskodással hálálja meg az én jószívűségemet? Majd megtanítom én magukat!

Dühösen csengetett.

— Pénztárnok ur — szolt a belépő hivatalnokhoz —, a ma esti fizetésnél kiadja Német Jánosnak a könyvét. A mi gyárunkban nem kap többé munkát.

Német még kinn a folyosón is hallotta az igazgató dühöngését. Este csakugyan kiadták a könyvét. Lelke tele volt keserűséggel, mikor hazafelé ment. Olykor megfordult és dühösen nézett hátra a füstölgő gyárra. Aztán ment tovább félénken, szomorúan, mint a kivert kutya.

*

Arra a képre mellékalakokat is festenek. Az egyik oldalra például Juszticia istenasszonyt, amint egy vén, petyhüdt gavalérral, a megszemélyesített tőkével szeretkezik.

Schlesinger Lipót, aki egyszermind paksi születésű is, azt, hogy ha az igazság ilyenén megírója kidobni való, gyalázatos és isten tudja, mi: milyen szégyenletes osztályhoz tartozik például egy olyan ember, aki annyi környöfont hazugsággal kívánt azon testületnek kárára lenni, mint ő a fogyasztási szövetkezetnek?

Uj szolgálati utasítás a pályafelügyelőknek.

Az új jelzési és forgalmi utasítás életbe léptetése folytán szükségessé váltott a Máv. pályafelügyelők részére kiadott utasítás módosítása is. A Máv. igazgatósága az új utasítást, mint hire jár, szeptember 1-re fogja kibocsátani s annak lényegesebb változásai a következők lesznek: Az általános határozmányok a szolgálatban ittasan talált alkalmazottak azonnali felváltását, az italmérés, ételjárúsítás és mesterségüzés teljes tilalmát rendelik el, továbbá a hivatalos egyenruha használatát kötelezővé teszik a szolgálatban. A pályafelügyelők felvételéről szóló fejezetet felvették az állonások, forgalmi kitérők, megállóhelyek és a különféle vágányok jellemzése, illetőleg elnevezései. Ugyane szakasz intézkedik az új vagy átalakított létesítmények és vágányok használatbavételéről, a pályaszabaddontartásáról, a váltójelzőkről, a váltóbiztosító berendezésekről, az elrekesztelt és elzárt váltókról, a biztonsági határjelről, az egyéb állomási berendezésekről, a váltók és vágánykeresztezők gondozásáról és az időszakos műszaki vizsgálatokról. A vonalon való felügyeleti szolgálat megállapítása után elrendeli az utasítás a magas építmények fentartása érdekében, hogy az épületeken és egyéb építményeken elhelyezett katonai magassági jegyeket minden rongálás ellen meg kell őrizni s ha azoknak áthelyezése szükségessé válik, arról az osztálymérnöknek azonnal jelentést tenni. Továbbá oly állomásokon, ahol vízvezeték van, a pályafelügyelőknek az összes tűzcsapok fekvését ismernie kell avéghől, hogy azokat szükség esetén használatba vehesse. Különös fontosságúak az új utasításban előirt azok az intézkedések, melyek a kocsik megrakása és megterhelése, a kocsik megfutamorodása elleni óvintézkedések, a személyzetnek a vonatforgalomról való értesítése, a vonatok beosztása, elnevezése, számozása, a menetrend szerkesztése és elosztása, a menetsebesség, az egyirányban haladó vonatok közlekedése, a munkavonatok forgalomba helyezése, a robbanó áruval és anyaggal rakott pályakocsik közlekedése, a segélymenetek kezelése, a segélymozdonyok kérése és kísérése, az előrelátott s előre nem látott vágányzárás és végül a havazáskor és hófuváskor követendő eljárás tekintetében intézkednek.

Lóránt ur avauzsált.

Lóránt urnak, az Északi főműhely mozdonszereldejében pasáskodó mérnöknek lapunk múlt számában zengtük el e szomorú dicsőségét. Ennek az urnak az igazságtalanságát és durvaságát, úgy látszik, felsőbb helyen érdemnek tekintik, mert ki-nevezték osztályvezető mérnökké. Lóránt urnak fejébe szállt a nagy kitüntetés és mint valami kényur, hadiparancsban adja tudtára „alattvalóinak“ az előléptetést. A Lóránt-féle ukáz a következő káplár-kommandóban csendül ki:

Ez alkalmából arra hívjuk föl az osztály munkásait, hogy — elenyésző csekély kivételtől eltekintve — eddig mindig tapasztalt buzgalommal is arra törekedjenek, hogy a mozdonszerelde jó hírre — rend, fegyelem és jó munka tekintetében — megóvassék.

Erre az ukázra az egész osztály munkásai — elenyésző csekély kivételtől (a talpnyalóktól) eltekintve — csak azt felelhetik, hogy a szerelde jó hírnevét csak egy ember rontja. És ez az ember: Lóránt osztályfőnök ur. A rendet, a fegyelmet és a jó munkát csak egy ember izgága okvetlenkedése akadályozza: Loránt osztályfőnök uré. Jó lenne, ha egyszer saját magát fogná fölön az újdonsült főnök ur...

Igazságszolgáltatás.

Minden cifrázás és minden kommentár nélkül közöljük, hogy *Leményi Papp Gábor*, az érsekújvári Máv.-műhely őrzőgő főnökét *elhelyezték* az igazgatóságához. Rendjén van. Itt kevesebb kárt okozhat és az érsekújvári munkástársak megszabadultak tőle. De csak félmunka ez az igazságszolgáltatás addig, míg az ok nélkül és jog ellenére rendszabályozott érsekújvári munkástársak nem kerülnek vissza régi helyükre.

Leményi Papp Gábor helyébe az érsekújvári műhely élére *Kabay György* mérnök kerül műhelyfőnöknek. *Kabay* ur egyik mozgékony agitátora a szentkoronás szövetségnek. De a miskolci műhelyben, ahol Budapestre való áthelyezése előtt működött, jó emléket hagyott hátra munkástársainak. Reméljük, ezt a jó híret az érsekújvári műhely élén csak gyarapítani fogja és főnöki minőségében nem fogja előtérbe helyezni agitatori tevékenységét.

Akikről mindenki megfelekezett.

A Steg (osztrák máv.) államosítása alkalmával átvett nyugbérintézet tagok sérelméről írott cikkünkre vonatkozólag baráti részről azt a figyelmeztetést kaptuk, hogy az alapszabályok rendelkezései az átvétel alkalmával és azóta is több olyan módosításon mentek keresztül, amelyek a különbséget a Steg-isták és a Máv. nyugdíjintézet tagjai között elenyésztetik.

Meggyőződünk és készséggel elismerjük, hogy tényleg történt több irányban kedvező módosítás, de az alábbi két táblázattal be fogjuk bizonyítani, hogy a különbség a Steg-nyugbérések és a Máv. nyugdíjasok között mégis nagy, még pedig az omáv.-tól átvett tagok érzékeny hátrányára.

Egy 1200 korona bérrel vagy fizetéssel rendelkező vasuti alkalmazott a Máv. nyugdíjintézeténél $2\frac{1}{2}$ százalékot, vagyis 30 koronát fizet be, a Steg nyugbérpénztáránál 5% vagyis 60 koronát. A következő két táblázat mutatja, hogy mennyi idő múlva mennyit tesz ki ugyanazon 1200 kor. fizetést élvezett alkalmazottnak a nyugdíja a Máv. nyugdíjintézeténél és mennyit a Steg nyugbérpénztáránál. A különbséget mindenki játszva megtalálhatja.

A) A Máv. nyugdíjintézeténél			B) A Steg nyugbérpénztáránál		
Szolgálati év után	Élvezendő %	Élvezendő nyugdíj évi kor.	Szolgálati év után	Élvezendő %	Élvezendő nyugbér évi kor.
8	35	420	10	30	360
9	37.5	450	11	32.5	390
10	40	480	12	35	420
11	42.5	510	13	37.5	450
12	45	540	14	40	480
13	47.5	570	15	42.5	510
14	50	600	16	45	540
15	52.5	630	17	47.5	570
16	55	660	18	50	600
17	57.5	690	19	52.5	630
18	60	720	20	55	660
19	62.5	750	21	57.5	690
20	65	780	22	60	720
21	67.5	810	23	62.5	750
22	70	840	24	65	780
23	72.5	870	25	67.5	810
24	75	900	26	70	840
25	77.5	930	27	72.5	870
26	80	960	28	75	900
27	82.5	990	29	77.5	930
28	85	1020	30	80	960
29	87.5	1050	31	82.5	990
30	90	1080	32	85	1020
31	92.5	1110	33	87.5	1050
32	94	1128	34	90	1080
33	95.5	1146	35	92.5	1110
34	97	1164	36	95	1140
35	98.5	1182	37	97.5	1170
36	100	1200	38	100	1200

Vasutasok sorsa.

A Vésztőről hétfőn délután öt órakor Nagyvárad felé induló vonattal a körösladányi állomásnál nagy baleset történt. Három kocsi kisklott és több utas megsebesült. A *vasuti kalauz* messzire kizuhant a kocsiból és fejét több helyen bezúzta. Az utasok nagy része könnyebb sérüléseket szenvedett. A kisklás úgy történt, hogy a vonat egy mellékvágányra tért át és a for-

dulásnál a hosszú vonat utolsó három kocsija egyensúlyt veszítve kikökölt a sinek közül. A kocsi erősen megrongálódott.

A zempléni megyei Homonnáról súlyos balesetet jelentenek: E hónap 17-én Lupkov és Vidrány állomások között *Szabó János* vasuti őr oly szerencsétlenül került a vonat alá, hogy a kerekek jobb karját lemetszték és bal felső testét teljesen összezúzták. Kezelés végett a homonnai kórházba hozták, hol azonban a gyors orvosi segítségnyújtás ellenére, borzasztó kínok között *kiszenvedett*. Persze a hivatalos vizsgálat megállapította, hogy *Szabó* „saját vigyázatlanságának” áldozata.

KÜLFÖLD.**Francia vasutasok munkaszünete.**

Franciaországban most rendezték törvényesen a vasárnapi munkaszünetet. Kimondták kötelezőleg, hogy vasárnap minden ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági munkának szünetelnie kell. Azoknál az üzemeknél pedig, amelyeknek közérdekből nem szabad megszakítást szenvedniük, ugy kell rendelkezni, hogy minden alkalmazott évenként legalább 52 szünetnapot kapjon, ha nem is esik ez a szünet minden esetben vasárnapra.

Ez a törvény alig lépett életbe, nyomon követte a francia vasutak intézkedése, amely szerint osztályokba sorozzák az alkalmazottakat olyanformán, hogy minden egyes alkalmazottnak hetenkint egy pihenőnap jut, anélkül, hogy ezzel a vasuti szolgálat fennakadást szenvedne.

A franciák megmutatták, hogy lehetséges a vasutnál minden nehézség nélkül bevezetni a heti szünetnapot.

Vasutas-sztrájk Keletindiában.

Kalkuttából, Keletindia legnagyobb városából jelentik: A vasuti munkások között zavargások törtek ki. *Jemalpu* városában, a keletindiai vasutak műhelyében véres összecsúszás volt munkások és rendőrök között, minek következtében a műhelyt bezárták.

A pályaezők országos értekezlete.

Magyarország pályaezőinek országos értekezlete lefolyt úgy, amint előre vártuk: az ügyszó melletti komolysággal, de a nem várt nagy eredménnyel. Százötven-kétszáz pályaező-kartárs jött össze az ország minden részéről, hogy tanúságot tegyenek arról, hogy a vasut legelhagyottabb kinevezett kategóriájú öntudatra ébredt és az öntudatos szervezkedésben látja egy anyagi, mint erkölcsi helyzetének javítását.

Akármenyire is igyekezett egynéhány pályafelügyelő által kegyelembe fogadott és pártfogolt ember, a pályaező-kartársakat a helyes útról eltéríteni, az országos értekezlet rendkívüli és meglepő látogatottsága fényesen megcáfolta azt a hitet, hogy a pályaezők örökös néma szenvedésre ítélték önmagukat.

A jelenvolt pályaező-kartársak munkáját erős lelkesedés és az öntudatos meggyőződés vezette. A fölszólalók szavait kitörő lelkesedés fogadta. Minden egyes pályaező-kartárs fölszólalása és az előadott panaszok erőteljes visszhangra találtak az országos értekezlet összes jelenvolt tagjaiban. Azonban pályaező-kartársaink legyenek tisztában, hogy ez az országos értekezletük nem a mozgalmuk kezdete és egyben vége. Mert céltudatos mozgalom nem ismer megállást, mert céltudatos mozgalom nem merül ki egy emlékiratban. Ez minden céltudatos mozgalom örök törvénye. Folytonos, soha meg nem szűnő munkára van szükség a jobb és tökéletesebb jövőért. Olyan számottevő tényezők a vasuti szolgálatnál, mint a pályaezők, jogos törekvésekkel is csak akkor érhetnek célt, ha saját lábukra állnak, önállóan gondolkoznak és a mi céltudatos Szövetségünkben csoportosulnak.

Az országos értekezleten következő helyekről voltak képviselve: Nagy-Károly, Pécs, Karácsond, Vác, Nyiregyháza, Belovár, Aszód, Békés-Csaba, Mária-Radna, Brassó, Méheskert, Kisujszállás, Hatvan, Vámosgyörk, Alvinc, Békés-Földvár, Zombor, Régly, Edelény, Tót-Komlós, Budapest-terézvárosi von., Szegvár, Jászberény, Siófok, Szombathely, Lepsény, Gyulafehérvár, Hajdu-Szoboszló, Besnyő, Isaszeg, Tokaj, Keresztur-Nyaraló, Debrecen, Mezőtúr, Szabadka, Nagyléta, Gádos, Csap, Tibor, Tiborszállás, Réva-Ujfalu, Szeged, Dorozsma, Kecskemét, Munkács, Medgyes, Nagy-Körös, Pusztapéteri, Kis-Kun-Félegyháza, Jász-Szt. László, Kolozsvár, Pilis-Tatabánya, Szolyva-IIársfalva, Szabad-Battyán, Fegyvernek, Martonvásár, Békés-Földvár, Noskovscic, Kaba helységek — mint már jeleztük — mintegy 150—200 küldöttel.

Az értekezletet a központi vezetőség nevében *Garai Armin* és *Szánthó Lajos* munkástársak üdvözölték. *Szánthó L.* munkástárs előadta az országos értekezlet célját, felhíván a megjelent kartársakat, hogy a központi vezetőség által kidolgozott emlékiratot vitassák meg, egyben elnöknek *Erdős Károly* (Debrecen) kartársat ajánlja.

Az emlékiratot *Szánthó Lajos* munkástársunk ismertette, amelyet az értekezlet egy pár módosítással elfogadott.

Az emlékirat tartalma következő:

1. Az 1904. évi fizetésrendezés által létesített külön őri kategória törültsék el és a pályaezők, ugyszintén a többi őrszemélyzet a többi szolgálattal egy illetmény-osztályba soroztassanak be.

2. A napidijas örök napidija 3 koronában állapítsák meg.

3. Az új illetmény-szabályzat szerint az öt évtől tizenöt évig szolgáló pályaezők a III. fizetési osztály második rangfokozatába (800 korona), a tizenöt éven felül szolgáló pályaezők pedig a III. fizetési osztály első rangfokozatába (900 korona) osztassanak be.

4. A szolgálati egyenruhának a viselési ideje egy évre szállítsák le, a nyárra egy vászon nadrág, továbbá évenként egy pár cipő és két évenként egy pár csizma adassék.

5. A pályatest mellett elterülő földek tisztán csak a pályaezők részére adassanak és azok egyenlegesen osztassanak ki.

6. A pályaező, ha földhasználattal bír, csak a termés betakarítása után lehessen áthelyezni, ellenkező esetben a földre befektetett érték megtérítendő.

7. Oly pályaezők, akik földhasználattal nem bírnak, amely alatt legelőhasználat nem értendő, 10 korona pótlékot kapjanak.

8. A szolgálati idő olyan pályaezőknél, akik blokkokat is kezelnek, a szolgálati idő 12 óra szolgálatban és 24 óra szabad időben, a többi pályaezők szolgálati ideje úgy állapítsák meg, hogy amennyi szolgálatot töltöttek el, ugyanannyi szabad időben részesüljenek.

Ezenkívül az emlékirat kér nyolc naponkénti 24 órai szabadnapot, az őrházak kérés nélküli elhagyásával, azonkívül évente 14 napi szabadságot.

9. Az őrházak mellé mindenütt őrbódék építtessenek.

10. Évente a fővonalon 150 darab ócska talpfa, a helyi érdekű vonalon pedig 200 darab ócska talpfa adassék.

11. Az őrházak építésénél és ujjalakításánál kérjük az őrházakat két szobával építeni.

12. A sár- és hótisztítástól való, továbbá a vonat-értesítéstől való felmentést és a telefon bevezetését a vonalon.

13. Kérjük továbbá, hogy a pályaezők által egy közösen meghatározott napon egy pályakocsi álljon rendelkezésükre, amely az élelmi cikket a vonalon végigszállítja.

14. Kérnek hat élelmi bevásárló könyvet és a családtagok részére évente négy szabadjegyet.

15. Kérjük továbbá a Máv. jelenlegi inter-nátusainak középiskolával való kibővítését.

16. Kérjük a szolgálati időnek 30 évben való megállapítását és az ideiglenes és napi-dijas időnek a beszámítását.

17. A mozgóörök mindannyian a vonalon lakással láttassanak el.

18. A pályaeorvosoknak a betegek látogatására mindenkor hajtány legyen rendelkezésükre és a kórházba utalt betegek részére pedig hordágy álljon rendelkezésére.

19. Minden pályaeor szigorúan tiltassék el attól, hogy a felebbvalónak akár ajándékban, akár pénzért élelmicikket szállítson.

20. Emberi bánásmódot kérünk.

21. Végül szolgálati pragmatikát kérnek.

Az értekezleten felszólaltak: *Polfai Gábor* (Nyiregyháza), *Gaál János* (Hatvan), *Keller János* (Noskovec), *Gotthard* (Simontornya), *Nagy Bálint* (Debrecen), *Tóth Lőrinc* (Szegevár), *Dezsi Ferenc* (Vác), *Polgár Antal* (Regöly), *Szentes Ferenc* (Déva-Ujfalu), *Pándi (Vác)*, *Heder János* (Szöd), *Szegvári* (Szabadka), *Szücs Imre* (Kisujszállás) stb.

Minden felszólaló kartárs keresetlen egyszerű szavakban adta elő a pályaeorök sanyaru helyzetét, egyben bizonyítván, hogy az emlékiratban foglaltak a megélhetésnek minimumát képezik.

Végül az értekezlet elfogadta *Keller János* kartárs azon indítványát, hogy ha valaki baleset folytán van szolgálatától felfüggesztve, akkor ne a fél fizetését kapja.

Az emlékirat letárgyalása után *Garai* munkástársunk, a Vasuti Munkások Országos Szövetségének vezetőségi tagja, lelkes beszédben hívja fel a megjelenteket a szervezkedésre, ugyszintén *Keller János* pályaeor tartalmas beszédben bizonyítja, hogy a pályaeoröknek a Vasuti Munkások Országos Szövetségében a helyük.

Az értekezlet még tíz tagu küldöttséget választott, amely az emlékiratot a kereskedelemügyi miniszternek átadja.

Az országos értekezlethez üdvözlő levelet intéztek a salgó-tarjáni és hatvani pályaeorök, a hatvan—miskolci vonalon levő blokkörök, a gyomai pályaeorök, *Tóth József* pályaeor Zsolcáról, stb.

A pályaeorök országos gyűlésének lefolyása minden tekintetben kielégítő, sőt fölülmulja minden várakozásunkat. Kitűnően volt látogatva, komoly és méltóságos volt a lefolyása és a hozott határozatok teljesen megfelelnek az egész pályaeor-kategória jól föl-fogott érdekeinek. Szerény, de minden tekintetben üdvös, a pályaeorök helyzetén hatalmasat lendítő, emellett méltányos és jogos az az emlékirat, amelyben az országgyűlés megállapodott.

Az országos értekezlettel azonban a nagy munka még távolról sincs befejezve. Az igazi munka csak most kezdődik. Nem szabad derék és buzgó pályaeor-testvéreinknek egy pillanatig sem azt hinnük, hogy no most pihenhetnek ölbe tett kezekkel.

Ha sikerre akarják vinni az emlékiratban foglalt kívánságokat, ha igazsáikat győzelemre akarják juttatni, akkor iparkodjanak arra, hogy valamennyi pályaeor tagja legyen a Vasuti Munkások Országos Szövetségének. Mert az emlékiratnak annyi sulya van a felsőbb-ség előtt, amennyi pályaeor áll a háta mögött. Már eddig is több száz pályaeor testvérünk hűséges tagja Szövetségünknek. De ez még nem elég. Valamennyi pályaeort meg kell nyerni a Szövetségünk számára. Hadd lássa a kereskedelmi miniszter és az igazgatóság, hogy az összes pályaeorök összetartanak, mint testvérek és hűséges bajtársak; hadd lássák, hogy amit az emlékirat kíván, az valamennyi pályaeornek határozott és jól megfontolt kívánsága.

Jól tudjuk: olyan mostoha a pályaeorök anyagi helyzete, hogy minden garast jól meg kell forgatniok, mielőtt kiadják. De az a 30 krajcár, amit a Szövetségbe való belépés folytán havijárulék gyanánt fizetnek, olyan kiadás, amely busásan meghozza a kamatait. Amit ilyen módon veszítenek, gazdagon megtérül azáltal, hogy csakis így teszik lehetővé helyzetük javítását. Nem is

szólva arról, hogy ezért a járulékért Szövetségünk összes kedvezményeit élvezik és teljesen díjtalanul megkapják hetenkint lapunkat, a *Magyar Vasutast*.

Szent kötelességének tartsa tehát minden pályaeor-testvérünk, hogy belépjen a *Vasuti Munkások Országos Szövetségébe*. Ez az az út, amely a győzelemhez vezet!

A nagy siralomház.

(Folytatás.)

Hogy az ujonnan belépő pályamunkásoknak milyen rózsás a helyzetük, azt lapunk 30. számában számokkal bizonyítva kimutattuk, ami azonban a tájékozatlan emberek előtt enyhítő körülményre találhatna abban, hogy minden ember köteles jövője érdekében némi kisebb vagy nagyobb áldozatot hozni.

Természetesebb dolog el sem képzelhető, mint hogy kevesebb hozott áldozat árán kevesebb előny és több áldozat árán több előny érsek el a jövőben, ezért esetben a kezdet elején szenvedett veszteségért annak arányában kárpótlást nyerne minden vesztes.

Hisz a játékos is nagyon türelmesen viseli a veszteség terhét a játék kezdetén, mert bizik mindvégig, hogy a játéknak mégis csak nyereséggel kell végződnie. És mily keserves fájdalom tölti el, amikor a játék végén tapasztalja, hogy nem hogy nyert volna, hanem még veszített és így ahelyett, hogy a játszma alatt gyarapodott volna, még azzal sem rendelkezik, amije a játék elején volt.

Ily szomorú játszma a pályamunkások élete a Máv.-nál, amióta csak a hatalmas nagy intézetnek a pályamunkás fogalom alatt emberi erőre volt szüksége.

És így használta ki e sok milliókat jövedelmező, óriási intézet az ő becsületes munkásait, mint egy, a nem igazságos nyeménnyjátékból élőküdő az ő jóhiszemű partnerjét.

A Máv. pályamunkásai mindannyian azok közé tartoznak, akiket a jöreménység vezérelt a vasúthoz, aminek azonban keserű csalódás lett a következménye.

Azok a sok ezrekre menő elaggott, kifáradt, sőt a roncsig összetörött munkás-emberek mindannyian erőteljes fiatalok gyanánt adták magukat a Máv. szolgálatának, készek voltak minden elképzelhető áldozatot meghozni, mert kecségtette őket az a tudat, hogyha sehol a világon, de az államnál meg fogják találni a hosszú emberöltön át folytatott nehéz, de becsületes munkáért azt, amit nagyon is kiérdemelnek, t. i. öreg napjaikra a lét fenntartásához szükséges kielégítő darab kenyeret.

De vajjon megtalálták-e? A feleletet a legcsekélyebb körültekintés után bárki lelkiismeretére kimondhatja, hogy: nem.

De nemcsak hogy azt nem találták meg, amire a szép reménység fejében teljes megélhetésüket, sőt életüket tették kockára, hanem mint a csalódott játékos, mindenből kifosztva, a kétségbeesés pillanatában minden vizsgatlas és remény nélkül néznek a legnagyobb nyomor elé a pályamunkások azon tulnyomó többsége, kik az éhséget már 15, 20, sőt ennél is több éven át túrték, az egyetlen vagyonukat, munkabíró erejüket, veszítették el.

Más nem jutott részükre, mint ami bármely uzsoravállalat által kihasznált és kidobott többi szegény elaggott munkásnak. Egy koldusaristanya, melylyel végigkoldulhatja a nagyvilágot.

De vajjon mit szólna bármely nagyságos vagy méltóságos tagja annak az igazságos, bölcs belátású intéző körnek, amely a nehéz munka mellett véres verejtékkel dolgozó munkások sok ezreiről ily szivettépő fájdalmas intézkedésekkel emlékezett meg hosszú évtizedeken át, ha a nagy kényelemben folytatott munkájuk után őket is e munkásokéhoz hasonló címeres tarisznyával és a koldusbottal küldenék nyugalomba?

Hogy a pályamunkások sorsa így végző-

dik, mert csak így végződhet, azt a fennálló viszonyok teljesen igazolják.

Az ujonnan belépők helyzetét lapunk 30. számában ismertettük.

Helyzetük javulása a legjobb esetben átlag a következő lehet: Felvétele alkalmával (mert jól kent) kapott 180 fillér napi fizetést. Hogy többet nem érdemel, azt azzal indokolják, hogy még gyakorlatlan (noha a munkának a reá eső részét senki sem végzi el helyette). Hogy mily időközönként javítják a fizetését, azt megállapítani még hozzávetőleg sem lehetne, mert az főleg attól függ, hogy az illető 180 fillérből mennyit von el önmagától és családjától arra a célra, hogy odaadja a lelketlen hajcsárok egyikének vagy másikának, akitől fizetése javításának kieszközölését várhatja. De megállapítandó az, hogy 25 év után még mindig nem kap többet napi 240 fillérről, aminél többre nem is számíthat. E keresetet elosztva a következő eredményt találjuk: 265 munkanapon kereshet napi 240 fillért, tehát 636 korona az egész évi keresete.

(Folytatjuk.)

Üres zsebek forrongása.

Egyik utolsó számában ezzel a címmel cikket ír a *Népszava* abból az alkalomból, hogy az ugynevezett „tanult“ rétegek, bírák, jegyzők, orvosok és tanítók szervezkedni kezdenek anyagi és erkölcsi helyzetük javítása céljából. Azt bizonyítja cikkében a *Népszava*, hogy ez a szervezkedés távolról sem szocializmus, hanem csupán az üres zsebek forrongása, mely nyomban megszűnik, mihelyt a zseb csak kissé is telik.

További fejtegetései a szociáldemokrata párt központi közlönyének, amely az e fajta forrongás természetrajzát adja, érdeklí a vasutasokat is, mert közöttünk is nagy a száma azoknak a hivatalnokoknak, akik roppant vadul izegnek-mozognak, ha követéseiket nem teljesíti a felsőbb-ség, de azért mélységesen lenéznek a vasuti munkások céltudatos szervezkedését és minden uton-módon küzdenek ami osztálytudatos mozgalmunk ellen.

Okos dolgot vélünk tehát cselekedni, ha a cikknek ezt a részét alábbiakban szösz szerint közöljük:

A polgári társadalom tagjainak, első sorban állami tisztviselőknél nagyobb szabású szervezkedésével eddig országban próbálkoztak. Az egyik Olaszország, ahol az első Giolitti-kormány idejében minden rendű és rangú állami alkalmazottak nagy mozgalmat indítottak anyagi sorsuk javítására. A mozgalom igen erős, forradalmi jelszavak kíséretében indult meg és leglelkesebb támogatója az olasz szociáldemokrata párt volt, noha maga a kormány sem nézte el-lenséges szemmel az egész akciót. Az olasz állami alkalmazottak el is érték, amit kívántak. Javadalmazásukat lényegesen fel-emelték. Forradalmi jelszavaik erre igen hirtelen feledésbe mentek, az államhoz való hűségük, a sorsukat megjavító kormányhoz való ragaszkodásuk erősen megnövekedett. És mi sem természetesebb, minthogy hamarosan nagy dühlvel és elkeseredéssel fordultak a szocialisták ellen, egyrészt, hogy a megtérő bűnös módjára új hitükéről minél messzirehallatszóbó tanuvallomást tegyenek; másrészt meg azért, hogy bebizonyítsák, hogy ők sorsuk megjavítása után megszűntek proletárok lenni s nincsen semmi közös érdekük a munkálkodó nép pártjával. Az olasz munkásságnak egyetlen haszna volt a dologból: szemléleti oktatás útján tanulta, milyen óvatosnak kell lennie a munkásságnak minden, nem proletár-eredetű mozgalommal szemben. Csakhogy sokan voltak, akik azt gondolták, hogy a tisztviselők fizetésjavításának lehetővé tételére keresz-

tülvitt adóemelés, amely elsősorban a munkásságot sújtotta, tulságosan nagy tandij volt ezért az oktatásért. Néhány filléren megvásárolt szocialista röpiratból ezt sokkal olcsóbban meg lehetett volna tanulni.

Allami alkalmazottaknak niásik nagyobb-szabásu szervezkedési mozgalma az, amelyik két-három esztendő óta igen változó esélyekkel most is folyik Franciaországban. Ebben az állami alkalmazottaknak az az eleme vesz részt, amelyik a polgári és proletár társadalom határára elhúzódó földnyelven lakik és mindjobban felismeri, hogy gazdasági helyzeténél, politikai érdekeinél fogva a proletáriátushoz tartozik. Allami üzemek munkásai, postások, vámosok, fináncok, közúti munkások, tanítók teszik a hadsereg zömét, amely elsősorban nem fizetésjavításért, hanem *jogért*: a szak-szervezeti alapon való szervezkedés jogáért küzd. Jól tudja azt, hogy az ilyen szervezet lehet csak sorsuk állandó folytonos javításának eszköze, csak ez lehet az a fegyver, amelylyel nem alamizsnaként odavetett fizetésjavítást, de sorsuknak tartós javulását, életmódjuk színvonalainak szakadatlan emelését kivívhatják. Kivívhatják pedig nem a munkáskép terheinek szaporításával, nem más proletártestvéreik rovására, hanem azon osztályok rovására, amelyek erejükhöz mérten az állami terheknek amugy is tulságosan kis részét viselik. Azért a francia *állami alkalmazottak szakszervezeti joguk* elismerésének, jelszavát mindig együtt hirdetik és terjesztik: *a fokozatos adónak és a munkások agykori biztosításának* ígéjével. Azonfelül az államhatalom szerkezetébe akarják bevinni a demokratikus, alulról való ellenőrzésnek gondolatát és így a középpontosított, leggyakrabban elnyomás eszközeként használt államhatalmat a népies, decentralizált önkormányzat szervévé akarják átalakítani.

Ezen példák világításában véve szemügyre a mai magyar mozgalmakat, különbséget kell tennünk például a biráknak és azoknak mozgalma között, akik, mint a tanítók, dijnokok, a polgári társadalom legalsó rétegében élve, közel vannak ahhoz, hogy — Marx kifejezése szerint — lesüllyedjenek a proletáriátusba. Ha a bizonytalanság elemét számítás nélkül hagyjuk, akkor bizvást elmondhatni, hogy a szervezett, osztálytudatos munkás helyzete mindenképpen jobb, mint teszem a falusi tanítók nagy zömének sorsa. Ezek az állami, községi vagy felekezeti bér munkások csak a munkásság példáját követve, hadat üzenve a mai társadalmi rendnek és erejüket a munkásmozgalom szolgálatába szegődtetve, segíthetnek magukon. Ennek oka egészen világos. Ok az állami szolgálattal és munkásokkal együtt az állami ranglétra legalsó fokán állanak. Egyetlen lépést sem tehetnek felfelé anélkül, hogy az egész óriási felettük levő embertömeget is meg nem mozdítanak. Abban a pillanatban, amint az állam proletár-alkalmazottainak sorsán javítani akar — pedig nem is akar — megmozdul az egész nagy bürokratikus hadsereg az államtitkárokon és alispánokon kezdve s ő is feltárja sebeit, kifordítja üres zsebét és szintén követel. A nagy mozgalomtól megijedt állam csakugyan ad is valamit, de ebből a létra alján állóknak sohasem jut semmi. Mi lesz a zápor-esőből is, amire leszivarog a sziklák mélyére? Gyenge vizsugar. Állandóan olvashatni azt a panaszt a polgári újságok egy részében, hogy a munkásság sorsa folyton javul, munkabéréi egyre emelkednek, a polgári osztályok keresete ellenben nem. Itt tehát világos utmutatást kapnak az állami proletárok, mi-képpen lehet a sikernek némi reményével hozzáfogniok helyzetük javításához. Köves-sék a munkásság szervezkedési és harci módját és valami gyümölcse — korántsem kielégítő ugyan — lesz munkájuknak.

De csak valami. Minden osztályküzdelenek, amely állandó eredményekre törekszik, politikai harcnak is kell lennie. A tanítóság, dijnokok, altisztek, szolgák stb. helyzetének lényeges javítása két feltételhez van köve,

Az egyik az állami jövedelmek lényeges emelkedése. A másik: alapvető változás e jövedelmek elosztása módjában vagy ami egyre megy: az állami jövedelmet elosztók megváltozása. Mindkét feltétel a mai magyar állam szerkezetének megváltozásával következhet csak be.

Ennek pedig a mai viszonyok között egyetlen eszköze van: az *általános egyenlő és titkos választói jog*. Mindaddig, amíg ennek követelését is nem halljuk az elégedetlenkedő, szervezkedő állami alkalmazottak táborából, addig attól kell tartanunk, hogy nem látják tisztán azt az utat, amelyre a mi sajátos viszonyaink között lépniük kell. A mai magyar viszonyok között az ő osztályküzdelmük ezen követelés hangoztatásával válik politikai harccá és válik eredménynyel biztatóvá. Ugy ahogy ma indul a dolog, nem lehet benne mást látni, mint olyan mozgalmat, amely akarja a célt, de nem akarja az eszközt. Ma még csak üres zsebek forrongásáról lehet beszélni. Komolylyá nagy jelentőségűvé és sikeresé akkor válik majd a dolog, ha megindul az *aggyelők, a koponyák forradalma*.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Felhívás. Felhívjuk az összes helyi-csoportok vezetőségének figyelmét, hogy ha valamely tagtársunknak bármily természetű panaszával vagy kérelmével fordulnak a központhoz, a tagsági könyv számát minden esetben okvetlen írják meg, mivel a tagsági szám hiányában semminemű panasz vagy kérelem nem vehető figyelembe.

Pénzküldeményeknél tájékoztatásul írják az utalványra, hogy a küldött pénzből mennyi lett beiratásra, mennyi tagsági könyvre, mennyi I-ső vagy II-od osztályu tagsági díjra fizetve.

Tekintettel arra, hogy a felhozott mindkét eset nagyon fontos, kérjük a t. vezetőségeket, hogy ügyünk érdekében ezeket okvetlenül tartsák be. *Pásztly Károly, titkár.*

Beszámolók.

Miskolc. Szövetségünk itteni helyi-csoportja örvendetesen fejlődik, ami nagy keserűséget okoz a zsirondistáknak, mert a miskolci műhelylyel a fellegrárukot veszítik el. Iparkodnak is minden tőlük telhető módon a Szövetségünket károsítani; ezen igyekezetükben még valósággal bűnös eszközöktől sem riadnak vissza, amit a következő eset bizonyít:

E hó 19-én a szent koronás szövetség helyi kerületének választmányi gyűlése volt. Erre a gyűlésre mi, a munkás-szövetség tagjai is nagy számban elmentünk. Célunk az volt, hogy önkéntelen tagságunk alól föl szabaduljunk. Hogy milyen hasznos volt a megjelenésünk, azt rövidesen tapasztaltuk. Ugyanis a napirend első pontja a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése volt. A felolvasott jegyzőkönyvből igen szép dolognak jutottunk nyomára. *Szadetzky* Sándor géplakatos, kerületi alelnök ugyanis azon az ülésen a következő indítványt terjesztette elő, melyet elfogadásra ajánlott: Miután a munkás-szövetség tagjai a műhelyben oly erős agitációt fejtenek ki a szent koronás szövetség ellen és a saját szövetségük érdekében, hogy a sz. k. munkástársak tőlük, nem véve ki az alelnököt sem, dolgozni nem tudnak, indítványozza, hogy a műhely munkásaiból kiválasztott küldöttség *Gyurkovits* számtiszt vezetése alatt a *műhelyfőnökségnél* tegyen jelentést és **kérje a munkás-szövetség tagjainak megrendszabályozását, ha kell elbocsátásukat is.**

Hogy ez a vádja *Szadetzky*knak mennyiben felel meg a valóságnak, azt fölösleges mondani is. Hogy *Szadetzky* ur mért nem tud dolgozni, annak egyedüli oka a sz. k. szövetkezettel való elfoglaltsága. Dolgozni

természetesen nem dolgozhat, mert nem érá, így azután pénze nincs. A csoportjába osztott munkásoknak ez nagyon természetesen nem esik jól és zugolódtak ellene. Védekezése tehát az volt, hogy a munkás-szövetség tagjai nem hagyják dolgozni.

Ezzel az ügygyel különben f. hó 23-án tartott *rendkívüli taggyűlésünk* is foglalkozott. A legnagyobb felháborodással tárgyaltuk és utasítottuk vissza a piszkos szájból jövő vádakat. A következő határozati javaslat egyhangulag elfogadtatott:

Határozati javaslat.

Szadetzky Sándor géplakatosnak és ismeretlen felbujtóinak, kik nem a munkások köreiben keresendők, Szövetségünk tagjai ellen tervbe vett rosszakaratu rágalmaikat és intrikálásaikat a legnagyobb felháborodással utasítjuk vissza. Hogy szövetségünk hasonló intézkedést a nevezett ellen nem tesz, tulajdonítsa annak, hogy mi elvből munkás ellen nem fordulunk. Nem hisszük, hogy műhelyünk humánus gondolkodásu főnöke rágalmaiknak hitelt adjon, mivel bensőleg meg lehet győződve a nevezett szent koronás becsületességéről. Továbbá magunk körében a nevezettet bojkottáljuk, mondjuk ki, hogy vele semminemű magánérinkezést nem folytatunk, köszönetére nem reflektálunk. Ezen határozat szigoru botartását összes tagtársaink kötelességévé tesszük.

Deés. Szövetségünk deési helyi-csoportjának jegyzője, *Holstein* Samu munkástársunk tisztségéről lemondott, mert más szolgálati ágra osztották be. Amikor lelkiismeretesen betöltött helyéről sajnálattal távozni látjuk *Holstein* tagtársunkat, a nagy nyilvánosság előtt kell elismeréssel adóznunk buzgó, lelkes és eredményes működéséért. Utódja a jegyzői tisztségben *Urban* Péter tagtársunk lett.

Horváth András deési buzgó tagtársunk e hó 5-én meghalt. Emlékét tisztelettel fogják megőrizni mindazok, akik ismerték. Elhalt bajtársunk neje, a saját és 3 árvája nevében köszönetet mond azoknak a munkástársaknak, akik a temetés költségeire 38 K 20 fillért gyűjtöttek.

Báránd. A Vasuti Munkások Országos Szövetsége bárándi helyi-csoportja szeptember 9-én tartotta alakuló közgyűlését. *Csomor* Gyula mint központi kiküldött üdvözli a megjelenteket. Ajánlatára einöknek *Farkas* Lajos, jegyzőnek *Gulyás* Antal tagtársak választottak meg. Elnök megköszöni a bizalmat és a szót átadja *Csomor* tagtársnak, aki ismerteti Szövetségünk célját és kéri a tagtársakat, alakítsák meg Bárádon a helyi csoportot, amit a jóllátogatott gyűlés egyhangulag elfogadott. A vezetőségbe a következő tagtársak választottak meg: Elnök *Farkas* Lajos, jegyző *Gulyás* Antal, pénztáros *Karajos* Károly, ellenőrök *Szabó* Imre, *Kállai* Ferenc, vezetőségi tagok *Vig* Albert, *Juhás* Imre, *Varga* István, *Szőnyi* János, *Szőnyi* Sándor, *Nagy* Pál.

Lepsény. Szövetségünk a Déli vasutnál alkalmazott tagjai szeptember hó 9-én tartott vasutas-gyűlésen alakították meg a *lepszényi* helyi-csoportot. A gyűlésről a következő tudósítást veszszük:

Az egybehívók nevében *Kovács* István üdvözölte a jelenvoltagekat és elnöknek *Vajda* Jánost, jegyzőnek *Molnár* Jánost ajánlotta, kiket a nagygyűlés egyhangulag elfogadott. *Vajda* János elnök üdvözli a jelenvoltagekat s átadja a szót *Dobros* István központi kiküldöttnek, aki beható beszédben, lelkes figyelem közepette kifejtette a szervezkedés tulajdonképpeni szükségességét, minden oldalról megvilágította a szervezkedés hasznát és a Szövetség eddigi működését. Utána *Fülöp* István székesfehérvári kiküldött röviden ismertette az egyesület alapszabályait, mire az egybegyűlték egyhangulag kimonodták, hogy megalakítják a Vasuti Munkások Országos Szövetsége lepszényi helyi-csoportját. Ezután a helyi-csoport vezetőségét alakították meg. Elnök lett *Vajda* János, pénztárnok *Farkas* György, jegyző *Molnár* János, ellenőrök *Greterovits* József és *Décsi* István. Bizalmiférfiak lettek *Kovács* István és *Décsi* József.

A helyicsoportok közleményei.

Budapest-Istvántelek. Az istvántelki helyicsoport ezuton értesíti tagjait, hogy az eddigi rendes csütörtöki hivatalos óra elmarad, helyette vasárnap délelőtt 8—11-ig tartjuk ideiglenesen. *Az elnökség.*

Temesvár. A temesvári helyicsoport október hó 3-án este fél 7 órakor taggyűlést tart az egyleti helyiségben, Zöldpázsit-utca 12. sz. a., a Korona-vendéglőben. A tagok teljesszámú megjelenését kéri a vezetőség.

Orosháza. A helyicsoport október hó 4-én taggyűlést tart, melyre kéri a tagokat, a vidékieket is, az okvetlen megjelenésre a vezetőség.

Arad. Az aradi helyicsoport egyleti helyiségében (Pécskai-ut 6. sz. a.) minden szombaton este 8 órakor tudományos előadást tart, amelyre az összes érdeklődőket meghívja a vezetőség.

Ezuton figyelmezteti az aradi helyicsoport vezetősége a munkástársakat, hogy névtelen leveleket akkor sem vehet figyelembe, ha az nagy sérelmekről számol be.

Érsekujvár. Az érsekujvári helyicsoport e hó 30-án, a Simkó-féle vendéglőben, gazdag műsorral egybekötött szüreti mulatságot rendez, melyre ez uton hívja meg az érsekujvári vasuti alkalmazottakat és a város közönségét a vigalmi bizottság.

Székesfehérvár. A Vasuti Munkások Országos Szövetségének székesfehérvári helyicsoportja vasárnap, október hó 7-én, a „Polgári lövölde” helyiségében, a Dv.-dalegylet közreműködésével, táncgal egybekötött zártkörű szüreti mulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 kor., családjegy 1 kor. 60 fill.

Petrozsény. A petrozsényi helyicsoport Fute József vendéglőjében van. Taggyűlés minden hó 1-jét követő vasárnap délután 4 órakor. Két héttel később való hétfőn este 7—9 óráig tagértekezlet.

Lepsény. A lepsényi helyicsoport minden vasárnap délután 4-től 6-ig értekezletet tart. Taggyűlés minden hó első vasárnapján délután 2 órakor. A helyicsoport helyisége a Bartos-féle vendéglőben van.

Kecskemét. A kecskeméti helyicsoport helyisége Tabán-utca 325. szám alatt, Kalán Sándor vendéglőjében van. Vezetőségi ülés minden héten szombaton 8—10-ig. Taggyűlés minden hó első vasárnapján délután 4—8-ig. Kéretnek ugy a vezetőségi tagok, mint a többi tagtársak, hogy a saját érdekükben pontosan jelenjenek meg. Október hó első vasárnapján pedig különösen fontos tárgyalnivalók lesznek, ugymint:

1. Egyleti helyiség és annak berendezése.
2. Negyedévi leszámoló.
3. Elnöki jelentés. *Az elnökség.*

Szeged. Felkérjük bizalmiférfiainkat, hogy a vasárnapi hivatalos órára okvetlen jöjjenek el. Tárty: A könyvtár miként való megalakítása. *A helyicsoport vezetősége.*

Nyiregyháza. Értesítjük a helyicsoport tagjait, hogy Klein Ferenc elnökünk szolgálati áthelyezés folytán tisztségéről leköszönt, ugyszintén Blizmann József a jegyzői tisztségről. Ideiglenesen az elnöki tisztséget Csizmadia Sándor, a jegyzői teendőket pedig Nagy László munkástárs látja el.

Klein munkástárs ezuton veszt bucsut a helyicsoport tagjaitól, akiket felkér, hogy ugy munkálkodjanak a szervezet kiépítésén, hogy az erőssége legyen az összmunkásságnak. Viszont ő is fogadja, hogy új állásában is hive marad szövetségünknek, amelynek érdekében mindenkor becsületes buzgalmat fejtett ki.

Tövisen. Folyó hó 30-án gyűlés lesz a II. oszt. váróteremben, amelyre az összes vasutasokat tisztelettel meghívja a helyicsoport vezetősége.

Nyugtázások.

Pécs. Szövetségünk pécsi helyicsoportja által rendezett nyári mulatságon felülhaztek a következők: Szigeti N., máv. mérnök 4.—, Szigeti N., „Arany hajó”-szállodás 5.—, Volf. Ferenc 2.—, Demhárt József 1.20, Hradil Gyula 1.—, Tldrich Henrik 1.—, Bauer Károly —.60, idb. Bati János 1.—, Müller Mihály 1.—, Puchner János —.60, Herman János 3.—, Lakatos József 3.—, Kovács N. tánc-

tanító 2.—, Révai János —.80, Bukovics János 1.—, Strasser József 1.—, Tóth József 1.— korona. A felülhaztekért ezuton mond köszönetet a vigalmi bizottság.

Debrecen. Folyó hó 16-án tartották a debreceni vasuti munkások szüreti mulatságukat, mely fényes erkölcsi és anyagi hasznot hajtott a helyicsoportnak. A szüreti mulatságon szivesek voltak felülhazteni az alább felsorolt hölgyek és urak, miért ez uton is köszönetet mond a vigalmi bizottság nevében *Knöpfler Miksa, v. b. elnök.*

Szabó Kálmán orsz. képvis. 25.—, Mihálovics Jenő gyógyszerész 10.—, Pogány Armin máv. mérnök 6.—, Grosz Nagy F. gyógyszerész 5.—, Freudenfeld Rudolf 5.—, Budapest északi főműhelyi helyicsoport 5.—, Kolozsvári helyicsoport 5.—, Kemecey Ferenc pályafelügyelő 5.—, dr. Kenyeres Elek pályaorvos 5.—, Horváth Gusztáv 4.—, Fulöp István 2.40, Nemecey Antal Kolozsvár 2.—, Hollósy Nándor Kolozsvár 2.—, Csatáry Lajos Szalonta 1.60, Niházy Dániel 1.60, Szabó József 1.—, Maternyi Lajos 1.—, Hosszu István 1.—, Molnár Lajosné 1.—, Knöpfler Miksáné 1.—, B. J. 1.—, Zseinlevits János 1.—, Selfer János 1.—, Siller János számtiszt 1.—, Barba István —.80, N. N. —.80, Gaál Mihályné —.80, Gogány József —.80, Éberhardt György —.80, Baranyi Illés 40.—, Fábrián Mihály —.30, Török Károly —.30, N. N. —.20, Bucsay Istvánné —.20, összesen 99 korona.

Temesvár. Szövetségünk temesvári helyicsoportjának negyvenegy németnyelvű tudományos könyvet ajándékozott Lay György borbélymester, Pacsirta-utca 2. sz., amely adományért ezuton mond köszönetet a vezetőség.

Lássuk a vivmány-táncot!

... Addig reménység-anyámnak szívom édes emlőit ...

A reménység édes emlője is csak addig édes, amíg a várakozás teje meg nem savanyodik. A „Szentkoronások” is a nagy, a felfujt emlőhöz, amelyen ott pompázott másfél óras ebédidővel a 9 és fél óras munkaidő, oda állították a hiszékeny vasuti munkásokat, mondván: Nesztek fiaim, dudlizzatok, szívjátok a remény édes emlőit és ne merjetekek kételkedni, mert *Batthyány* Tivadar ő elnöksége nagy ember ám és csak annyit mond *Kossuth* Ferencnek, hogy: Add meg Ferkó és édes mannaként hull szánkba az 1 és fél órai ebédidő s a 9 és fél órai munkaidő, nem is szólván a részletes fáról és szépről, amely hát igazán oly kiesiség, hogy dudlizni sem kell hozzája az emlőből: „csak ugy” (a manó tudja, hogyan) kicsöpög részletre a szén meg a fa. No, de hagyjuk a szenet és a fát, enélkül csak meg van valahogy a vasuti, aki tehetyi, mert a magyar állam fizetyi. Arra az 1 és fél óras ebédidőre volnánk mi inkább kíváncsiak, szolt-e Tivadar Ferkónak s ha szolt, milyen választ adott?!

A művelt államokban, ha az állat négy órát dolgozik, a törvény kötelező erejénél fogva megfelelő pihenésben részesültekek.

Nálunk: a vasutnál 12, 14 és 16 órát dolgozik egyhuzamban az ember-állat s csak akkor térhet a vackára, hogy reggel még fáradtabban keljen fel, mint amikor lefeküdt, mert abban az egy órai ebédidőben, mely jövés-menéssel s az evéssel telik el, minden van, csak pihenő nincs.

Ha már állítottunk, hát bizonyítsunk is. Aki a gyár közelében lakik, még annak sincs ideje a pihenésre, mert mire haza ér és megebédel, háromnegyed és sietni kell, hogy dudaláskor legalább is a bárcaszekrénynél legyen. Aki pedig a városban lakik, futhat lóhalálában a villanyoshoz, hogy kellő időben haza érjen, mert az evésre nem jut több mint tíz perc. Ennyi idő alatt kell behajigálni az ebédet, különben nem érne vissza egy órára. Reggel 6 órakor (legkésőbb) fel kell kelnie s este 7 óra, mikor gyalogvást haza ér, tehát 12 órán keresztül van pihenés nélkül szolgálatban.

No, most hogy állunk a vidéken lakókkal? Legtöbbjeink már hajnalban 4 órakor fel kell kelnie s este 7—8 órakor érkeznek haza. Tehát 14, 15 és 16 órát állanak szakadatlanul szolgálatban. Elvégre az a negyed óra, amelyet ebéd után az „étterem”-ben töltenek pihenésképpen, minden inkább, csak pihenés nem.

Hogy éppen a vidéken lakók ellenségei a másfél órai ebédidőnek, azon nem csodálkozunk. Olyan éttermekben, minők a Máv.-nál vannak, egy fél órát is nagyon sok tölteni. De meg ha ezt az időt este utána kell dolgozni, akkor vagy nagyon későn, vagy sehogysem érnek, nem érhetnek haza övéikhez.

Ezt a kérdést tehát csak is a 9 és fél órai munkaidővel s az étteremnek modernebb berendezésével lehetne megoldani. Igy meg volna a kellő pihenés a vidéken lakóknak is s a városban lakók is kényelmesen ebédelhetnek. No, de hát tudjuk mi ezt — merő abszurdum, ha a munkás kényelemről is mer beszélni, mert nem született a „rongyos” püspöknek avagy hercegprimásnak?!

Hogy a hivatalnok urak mennyit töltenek hivatalukban, arról — nehogy irigységgel vádoljanak — nem beszélünk. Azt az időt mi nagyon is elégségesnek tartjuk a munkára s nem is azt kérjük, mért nem dolgoznak ők annyit mint mi, hanem mért dolgozunk mi *mégegyszer annyit* mint ők?! Ezt tessék nekünk egyszer alaposan megmagyarázni!

Annyit megjegyezzük, hogy tudjuk értékelni a szellemi munkát és nem is helyezzük a fizikai munka alá ...

No, száz szónak is egy a vége, lássuk már egyszer a medvét, a cammogót, a lassan cammogót a demokrácia mezején 9 és feles útemre lejteti a *vivmány-táncot*. Vagy még tovább is dudlizzuk a remény emlőjét „Szentkoronás” urak?!

SZERVEZETI ÜGYEK.

Gyűlések. *Zágrábi* társaink vasárnap, e hó 30-án, nyilvános vasutas-gyűlést tartanak. — Azonkívül gyűlések lesznek 29-én *Kolozsvárott*, 30-án *Tövisen* alakuló gyűlés és taggyűlés *Ujvidéken*.

Felszólítás. Ismételve felkérjük a vidéki bizalmiférfiakat, hassanak oda, hogy lapunk házhoz szállítására alkalmas egyneket találjanak. Figyelembe veendő első sorban lehetőleg volt vasutasok, vagy azok özvegyei. A díjazást a kiadóhivatal fogja megállapítani a kézbesítendő lapok számához mérten. Ha munkástársaink megfelelnek ezen kívánságunknak, ugy a postai kézbesítés ellen való panaszok megszűnnek.

A kiadóhivatal.

Figyelem bizalmiférfiak! Felhívjuk a budapesti és környékbeli szolgálati ágak bizalmiférfiat, kik bármily okból a bizalmiférfi-ülésekre meghívót nem kaptak, jelentsék be sürgősen pontos címüket, valamint a szolgálati hely és osztály címét is, amelyet képviselnek, a kiadóhivatalnak, VII., Rottenbiller-utca 1, I. em. 10.

A környékben lakó bizalmiférfiaknak figyelmébe ajánljuk, lehetőleg budapesti címet jelentsenek be, ahol naponta megfordulnak, mivel különben a meghívót a posta későn kézbesíti.

LEVELEZÉS.

A Máv. gépgyára. (*Akikre nincs szükség.*) Hát a Máv.-nál ilyenek is vannak? Sajnos, vannak. Ezek pedig nem a dolgozók, a verejtékező munkások táborában, hanem az árulkodó, a besugó alattomos fráterek bandájában keresendők. Vannak ilyen jómadarak a *dunai összekötő vasuti hidlakatosai* között, akiknek *Szekely* hidszerelő ur — a saját meggyőződése szerint — valami hasznukat akarja venni.

Az itteni szervezett munkások elkeseredéssel tapasztalják, hogy a hidszerelő ur felül ezen alattomos fráterek besugásainak és készpénznek veszi az árulkodást, aminek eredménye már több munkásnak igazságtalan üldözése és elbocsajtása lett. Figyelmeztetjük a hidszerelő urat, hogy van olyan valami is, ami felül áll minden árulkodáson, minden besugáson és ez az igazság. Méltóztassék néha ezt is tekintetbe venni és ha ez megtörténik, a szervezett munkásságnak nem lesz alkalma, hogy munkavezetőjét

a spicikkel, az árulkodás fertőjébe süllyedt fráterekkel való cimboráskodással vádolja.

Miskolc. (A Máv. vértanúinak özvegyei.) Jámor Ferencnének a férje Máv. forgalmi alkalmazott volt. Kötelessége teljesítésében baleset érte, ami halálát okozta. Férje után tizenkét korona havi nyugdíjat húz. A fia mint Máv. kocsitoló kereste kenyerét, úgy a maga, mint özvegy édes anyja és testvérei számára, mindaddig, míg a vasutasok sorsa őt is elérte. Ugyanis egy napon a kíséretére bizott kocsisor keresztül gázolt rajta és meghalt. A családfenntartó elvesztését az intézet 100 forintra taksálta, ami — azt hisszük — rá is ment a temetési költségekre. Ez az egyik. Itt jön a másik.

Medve Jánosné férje Máv. fűtő volt, ki szintén szolgálatának áldozata lett. A csipőjében értörést szenvedett az erős munkától, amibe bele is halt. Özvegyet és árvát hagyva hátra minden támasz és nyugdíj nélkül. A két özvegy — és a balsorsban testvérek — gyümölcsárúsítási engedélyt kértek és kaptak a polgári hatóságtól. Működésük színterül az állomási épület előtti térséget választották. Az egyik özvegy 36 éve, míg a másik 16 éve közvetlen egymás mellett ülték fel árusító asztalukat, a vasuti intézmény beleegyezésével és úgy, ahogy biztosították a megélhetésüket. A mult héten az üzletvezetőség megkeresésére a rendőrhatalóság minden teketória nélkül elkergette őket a régi helyükről. Azt hisszük, ehhez nem kell bővebb leírás.

Mit csinál, azaz mi fog élni a két szegény vasuti özvegy ezután? Hogyan lehetett őket minden indokolás nélkül helyükről eldobni? Erre a tényre hívjuk fel az igazgatóság figyelmét, megjegyezve, hogy az üzletvezetőségénél, ahová orvoslásért fordultak, nem is fogadták őket, a vasuti szolgálat vértanúinak az özvegyeit.

Ugy halljuk, hogy az egész dolog Hetényi Bódog Máv. telepi iskolaigazgató műve, ki ismeretlen okokból céljaul tűzte ki magának, hogy a két özvegyet még jobban tönkre teszi, mint a Máv. szolgálata tette. De itt jön a java. Amihez az üzletvezetőségnek nem volt szíve, ahhoz volt egy — zsidónak. És most tessék a Máv.-at dicsérni és a zsidókat szidni. Ugyanis özv. Friedmann Zsigmondné vendéglőjének üzletvezetője, Heimlich Simon ur a két özvegy vasutasnének megengedte, hogy az ő területén áruljanak. Most már melyiknek szívében van több irgalom? Ki viseltetik nagyobb gondossággal a Máv. árvái és özvegyei iránt? Az üzletvezetőség vagy a zsidó vendéglősné?

INNEN-ONNAN.

+ Borzalmas vasuti katasztrófák. A lefolyt két hét borzalmas vasuti katasztrófát hozott, amelynek számos emberélet, közöttük a vasuti szolgálat szorgalmas munkásainak az élete esett áldozatul. Csekély vigasztalás, hogy mindakét vasuti szerencsétlenség idegen földön történt. Ami tegnap megessett idegen testvéreinkkel, holnap megtörténhet mivélünk. Félábrával a vasutas mindig a sir szélén áll, a másikkal pedig a nyomoruság és a nélkülözések sivatagjában.

A két rémes katasztrófáról a következőket írják:

(Folyóba zuhant vonat.) Észak-Amerikában Oklaháma államban, Dover közelében borzasztó vasuti szerencsétlenség történt e hó 19-én. A kanadai Pacific expressvonata éppen az erősen megáladt Ciramon folyón akart átfutni, amikor a hid leszakadt s a vonat összes kocsijai, egynek a kivételével, a harminc méter magasságból belezuhantak a vízbe. A tizenkét Pullman-kocsiban, amely a folyóba merült, legalább százhusz utas az életét vesztette. Még aznap este negyvenhét holttestet fogtak ki a folyóból. A vízbeesett kocsikból csak egy Zeise nevű német utas birt megmenekülni. Ez az utas a katasztrófa pillanatában a kocsii perronján állott és a vonatvezetővel beszélgetett. Egyszerre hallotta, amint a mozdonyvezető megadta a vészjelét s a vonatvezető haladéktalanul hozzáfogott a vonat fékezéséhez. De már késő volt, mert Zeise a következő pillanatban érezte, hogy a vonat előrehanyatlak. A vonatvezetővel együtt lázas sietséggel fölászott a következő kocsii tetejére, amely esakhamar szintén belezuhant a folyóba, minthogy azonban a kocsii úgy esett le, hogy egyenesen állott a vízben, Zeise képes volt magát tovább is a kocsii tetején tartani, noha a hullámok minduntalan végigsepertek rajta. Egy ideig a kocsii vezető is tartotta magát a kocsii tetején, de egy erősebb hullám leseperte s a kocsii vezető a vízbe fuladt. A német utas ezer veszedelem között levetkőzött, a vízbe vetette magát s kiuszott a partra. Az áradat egy mértföldnyi távolságra vitte el a vonatot.

Newyorkból írják még a következőket: Az oklahámai vasuti katasztrófa a legborzasztóbbak egyike volt, amelyek az utóbbi időben történtek. Azt még nem lehetett megállapítani, hogy hány utas fulladt a vízbe; ezt talán soha sem fogják pontosan megtudni, de számuk mindenesetre meghaladja a százat. Csak nagyon kevesen menekültek meg s ezeket is inkább holtan, mint élve szállították el Oklaháma Citybe. A katasztrófa okául azt mondják, hogy a Ciramon folyó hidja abban a pillanatban szakadt le, amikor a vonat a hid közepére jutott.

Az európai vasutakon ugyszólván példátlan eset, hogy egy vasuti hid akkor szakadjon le, amikor vonat megy át rajta. Az elgázolás is igen ritka esemény. 5—10 évenként esik meg egy-egy olyan összeütközés vagy kisiklás, melynek áldozatait tizes számokban számlálják.

A „Times“-nak jelentik Londonból, hogy az oklahámai katasztrófáról tegnap érkezett hírek tulzoktak voltak. A halottak pontos számát még nem tudják, de állítólag nem több, mint husz halottja van a katasztrófának. Ez az aránylag szerencsés kimenetel annak volt köszönhető, hogy a rendkívül heves ár azonnal elragadta a kocsikat és így megakadályozta, hogy egymásra tornyosuljanak.

(A skót expresszvonat kisiklása.) A Schotland-expresszvonat, amely nagyszámu utassal hagyta el a londoni Kings-Gross állomást, Grandham közelében kisiklott és lezuhant a vasut töltéséről. A kocsik kigyulladtak és a tűz több óra hosszáig tartott. Éjfélt után három óraker, amikor a katasztrófa helyszínéről a legutolsó táviratot elküldötték, a vonat még égett. Eddig tíz utast huztak ki a romok alól, kik közül négy halott volt. Attól tartanak, hogy a veszteség emberéletben még sokkal nagyobb, mert a vonat tul volt zsufolva utasokkal.

A katasztrófa áldozatai között van a vasuttársaság igazgatója, Philipsen, a legelső angol vasutmagnások egyike, aki egész Angliában jótékony-ságáráról volt ismeretes. A katasztrófa okát valószínűleg soha sem fogják kideríteni, mert a mozdonyvezető és a fűtő, az egyetlen emberek, akik fölvilágosítást tudnának adni, elvesztették életüket.

A szerencsétlenség színhelyén megvizsgálták a fékezőket, amelyek teljesen rendben voltak s így sehogy sem tudják megmagyarázni, hogyan történhetett, hogy a vonat teljes sebességgel robogott a grandhami állomáson keresztül, ahol szabály szerint öt percig kellett volna maradnia. Az első kanyarodás, ahol a vonat kisiklott, alig néhány száz méternyire van az állomástól és amikor a vonat teljes sebességgel rohant a grandhami állomáson keresztül, a hivatalnokok és az alkalmazottak azonnal tisztában voltak vele, hogy a katasztrófa elkerülhetetlen. A vonat a kanyarulatán óránként hatvannégy kilométer sebességgel rohant, holott szabály szerint ezen a veszedelmes helyen csak tizenhét kilométer sebességgel szabad mennie s ez az elővigyázat annyival szükségesebb, mert a kanyarulat tizenhét méter magas töltésen halad.

A vonat erről a töltésről zuhant a mélységbe. A mozdonyból kieső égő széndarabok meggyújtották a kocsik gázvezetékeiben levő gázt s a legtöbb kocsii alig harminc perccel a kisiklás után, lobogó lánggal égett. Tíz perccel a katasztrófa után a grandhami és egyéb szomszédos állomások összes személyzete megjelent a veszedelem színhelyén.

A vasuti tisztviselők látva, hogy a vonat megállás nélkül rohan tovább Grandhamból, azonnal fölriasztották az összes orvosokat, a tüzoltókat

és a rendőröket s egy készen álló vonaton kiszállították őket a veszedelem színhelyére.

A tizenkét áldozat holtteste annyira megcsontult, hogy csak ruhájukról és okmányairól lehetett őket felismerni. A sebesültek sérülései nem veszedelmesek. A két utolsó kocsinak nem lett semmi baja.

+ Sikkasztó orosz vasutigazgató. Pétervárról jelentik, hogy Schwanébach birodalmi ellenőr arról értesítette a közlekedésügyi minisztert, hogy a Katarina-vasut vezérigazgatója, Azimovics mérnök közel 600,000 rubelt elsikkasztott. A sikkasztó hamisított számlákat nyújtott át az állami hivataloknak, amelyek a pénzt minden fennakadás nélkül kifizették.

+ Felrobbant motoros. Aradról jelentik: Az arad-csanádi egyesült vasutak vonalán hétfőn délután 6 óra tájban Krimándujfalu és Ujszentanna között, a nyílt pályán teljes menetsebességgel haladó gyorsmotor-vonat benzín-motorja hirtelen felrobbant és egy pillanat alatt lángba borította az egész vonatot, amely néhány perc alatt romokká égett. Az óriási robaj nyomán leirhatatlan pánik támadt az utasok körében, akik szerencsére valamennyien megmenekültek. Csupán a motorvezető és fűtő szenvedtek könnyebb sérüléseket. A robbanás okozta kár mintegy harmincezer korona. Az igazgatóság megindította a vizsgálatot.

Figyelem!

Azok a Máv. alkalmazottak, akik a StEG. nyugbérintézetének tagjai, október hó 7-én, délután 3 óraker, Ujpesten, az Árpád-ut 102. szám alatti Fábán-féle vendéglőben értekezletet tarjanak, hogy az egyenjogusítás véggett beterveztendő kérvény dolgában egyöntetű megállapodásra jussanak.

Kívánatos, hogy ezen az értekezleten vidékiek is résztvegyenek.

MULATSÁGOK.

Orosháza. Az orosházai helyicsoport október 7-én táncmulatságot rendez, melyre a t. tagtársakat tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdetre 7 óraker. Belépődíj: Nőknek 60 fillér, férfiaknak 80 fill., családi-jegy (3 személyig) 180 fillér.

Kisvárdá. A kisvárdai helyicsoport október 7-én, vasárnap este 6 óraker, a várkert dísztermében táncmulatságot rendez, melyre tisztelettel meghívja a helyicsoport tagjait és a helybeli lakosokat. Belépődíj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. A tiszta jövedelmet könyvtár alapítására fordítják. Jó zenéről, ételről és italról gondoskodva van.

Temesvár. Szövetségünk temesvári helyicsoportja október 7-én, a saját helyiségében, Zöldpázsit-utca 12. sz. a. Korona-vendéglőben kedélyes estélyt rendez, amelyre az összes tagokat, a központot, valamint a testvér helyicsoportokat és befizetőhelyeket meghívja a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

Szerkesztőségi zárlat minden hét kedd estején van. Kérjük tagtársainkat, hogy levelezésüket vasárnap végezzék, mert ami értesítés keddig nincs a szerkesztőség vagy a központ kezében, az már csak a következő heti számba jöhet.

Összes levelezőinket figyelmeztetjük és kérjük, hogy a szerkesztőséghez közlés véggett küldött kéziratokat csak a papír egyik oldalára írják, mert a két oldalra írt szöveg a nyomdába nem adható és így lemásolása folytán a megjelenésben késedelmet szenved.

Anonym. Megismételjük, amit már olyan gyakran mondottunk: — névtelen levelek könyörtelenül a papirkosárba vándorolnak. Akinek nincs annyi bizalma hozzánk, hogy elárulja kiletét, miképpen várhatná tőlünk, hogy hitelt adjunk értesítéseinek? Mi mindenkinek titoktartást biztosítunk. Akik velünk bizalmas összeköttetésben állnak, azokat saját testünkkel fődözzük. De mi viszont elvárjuk tőlük, hogy nyílt sisákkal álljanak elének.

Temesvár és Istvánfelki főműhely. A jövő számunkban jön.

Rác Gyula számtiszt, Deés. A munkatársaink megbízásából egy küldöttünk már egy ízben eljárt a főnök urnál, ami önének valószínűleg nem tetszett. Amint ez nem tetszett önnek, éppen úgy nem törődünk azzal, hogy ön az istállóban nyert nevelése szerint mily véleményével van valakiről. A madarat a tolláról, önt a beszédmódoráról lehet megismerni.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t, Budapest, Nyár-utca 1.